

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ
Φραγκίσκος Παρασύρης-Βουλευτής Ν. Ηρακλείου

ΕΡΩΤΗΣΗ

ΕΡΩΤΗΣΗ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΥΠΟΥΡΓΟΥΣ:

1. Υγείας
2. Εσωτερικών
3. Περιβάλλοντος και Ενέργειας

ΘΕΜΑ: Ανάγκη άμεσης επανεξέτασης και αποτροπής χωροθέτησης Κέντρου Ημέρας Βραχείας Φιλοξενίας εξαρτημένων ατόμων επί της οδού Αρχιεπισκόπου Μακαρίου στο Ηράκλειο Κρήτης.

Αξιότιμοι κύριοι Υπουργοί,

Η δημιουργία δομών υποστήριξης για τα εξαρτημένα άτομα, όπως τα Κέντρα Ημέρας και οι Χώροι Εποπτευόμενης Χρήσης (ΧΕΧ), αποτελεί ένα αναμφισβήτητο χρήσιμο εργαλείο μείωσης της βλάβης (harm reduction) και προστασίας της δημόσιας υγείας. Η διεθνής επιστημονική κοινότητα και οι ευρωπαϊκοί θεσμοί, συμπεριλαμβανομένου του Ευρωπαϊκού Κέντρου Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας (EMCDDA), αναγνωρίζουν μεν τη θετική συμβολή τους, ωστόσο, μέσα από αυστηρές κατευθυντήριες γραμμές και δημοσιευμένες μελέτες, **καταδικάζουν ανερίφραστα τις πρόχειρες χωροθετήσεις**. Η διεθνής ακαδημαϊκή βιβλιογραφία, βασιζόμενη στην κλινική και πολεοδομική αξιολόγηση αντίστοιχων εγκαταστάσεων (όπως το MSIC στο Σίδνεϊ και το Insite στο Βανκούβερ), καταδεικνύει ότι **για να αποτραπεί το ερευνητικά τεκμηριωμένο «φαινόμενο της χοάνης» (honeypot effect) —δηλαδή η συρροή τοξικοεξαρτημένων και η συγκέντρωση παραβατικότητας γύρω από τη δομή— απαιτείται η τήρηση αυστηρών κτιριολογικών προδιαγραφών**.

Κρίσιμης σημασίας είναι η ύπαρξη ευρύχωρων εσωτερικών χώρων αναμονής ή περίκλειστων αυλών για την πλήρη ενδοκτιριακή «απορρόφηση» των ωφελοúμενων, η διασφάλιση λειτουργικής αυτονομίας με ανεξάρτητες εισόδους προς αποφυγή διασταύρωσης με άλλους πληθυσμούς, ο εξειδικευμένος εξαερισμός και, πρωτίστως, η αποκέντρωση. Όταν οι δομές αυτές λειτουργούν χωρίς τις επιβαλλόμενες χωροταξικές ασφαλιστικές δικλίδες, το αποτέλεσμα είναι ο συνωστισμός και η βίαιη μεταφορά του προβλήματος στον δημόσιο χώρο.

Η πρόσφατη εμπειρία από τη λειτουργία αντίστοιχων κεντρικών δομών στην Αθήνα (όπως στην περιοχή της οδού Καποδιστρίου, της 3ης Σεπτεμβρίου και ευρύτερα στην πλατεία Κλαυθμώνος) επιβεβαιώνει με τον πλέον δραματικό τρόπο αυτή την παθογένεια. Η ακατάλληλη χωροθέτηση και η αδυναμία διαχείρισης των ωφελούμενων σε επαρκείς εσωτερικούς χώρους **οδήγησε, όπως μαρτυρούν και πλήθος καταγεγραμμένων ρεπορτάζ, στον άμεσο σχηματισμό υπαίθριων «πιατών» στα πεζοδρόμια και στις παρακείμενες οδούς.**

Αυτή η εξέλιξη πυροδοτεί την απόλυτα δικαιολογημένη αντίδραση των περιοίκων του εν λόγω κτιρίου καθώς υποβαθμίζει ραγδαία τον αστικό ιστό, εγκυμονεί κινδύνους δημόσιας τάξης και υγιεινής, και τελικά ακυρώνει την ίδια την προσπάθεια αποστιγματισμού, ασφαλούς υποστήριξης και κοινωνικής επανένταξης των εξαρτημένων ατόμων.

Δυστυχώς, στην περίπτωση της σχεδιαζόμενης εγκατάστασης Κέντρου Ημέρας Βραχείας Φιλοξενίας του ΕΟΠΑΕ στο ισόγειο κτιρίου επί των οδών Αρχιεπισκόπου Μακαρίου 22 και Σκουλάδων στο Ηράκλειο Κρήτης, παραβιάζονται κατάφωρα οι βασικότεροι κανόνες ορθής πρακτικής.

Το επιλεγέν ακίνητο στερείται παντελώς προαύλιου χώρου, γεγονός που προδικάζει τη συσσώρευση των ωφελούμενων στον δημόσιο χώρο. Αυτή η αναγκαστική και ανεξέλεγκτη έκθεση στον δρόμο ακυρώνει εν τη γενέσει της κάθε προσπάθεια αποστιγματισμού, καθώς παραβιάζει βάνουσα την ιδιωτικότητα και τη διακριτικότητα που συνιστούν προαπαιτούμενα για την προστασία αυτών των ευάλωτων ατόμων. Ακόμη πιο σοβαρό είναι το γεγονός ότι η δομή δεν διαθέτει την ελάχιστη απαιτούμενη λειτουργική αυτονομία, καθώς οι είσοδοι και οι διαδρομές πρόσβασης είναι σχεδόν κοινές με αυτές άνω των δέκα ιδιωτικών ιατρείων (μαιευτήρες, παιδίατροι, καρδιολόγοι κ.ά.) που στεγάζονται στο ίδιο κτίριο. Η καθημερινή, εικοσιτετράωρη διασταύρωση εξαρτημένων ατόμων με εγκύους, βρέφη, μικρά παιδιά και ασθενείς υπονομεύει ευθέως την ασφάλεια και την ομαλή κοινωνική συμβίωση.

Τονίζεται, επίσης, ότι σε απόσταση μικρότερη των 20 μέτρων στεγάζεται και το ΚΔΑΜ ΑμεΑ Ηρακλείου, μια δομή με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, η οποία χρήζει ιδιαίτερης μέριμνας και προστασίας.

Επιπροσθέτως, η συγκεκριμένη επιλογή έρχεται σε καταφανή σύγκρουση με την ίδια τη διακήρυξη του ΕΟΠΑΕ (Αρ. Πρωτ. 11372/30.10.2025), η οποία έθετε ως ρητά κριτήρια μίσθωσης την τοποθεσία σε αστικό περιβάλλον «χωρίς ιδιαίτερη εμπορική κίνηση» και σε «ασφαλή απόσταση από σχολικά ιδρύματα, κέντρα νεότητας κι άλλα». Αντιθέτως, το εν λόγω ακίνητο βρίσκεται σε μια αρτηρία έντονης κυκλοφορίας, ανάμεσα σε τράπεζες, υπεραγορές, κέντρο νεότητας, γυμναστήριο, μαιευτήριο και γραφείο εξυπηρέτησης μεταναστών.

Παράλληλα, χωροθετείται ακριβώς έναντι των Ενετικών Τειχών του Ηρακλείου —μιας περιοχής που έχει ανακηρυχθεί ιστορικό διατηρητέο μνημείο (Β.Δ. 8-6-1931, ΦΕΚ 159/Α/13-6-1931), σε σημείο με εμφανώς ελλιπή φωτισμό, ενώ η κάθετη οδός Σκουλάδων είναι ένας στενός δρόμος που οδηγεί απευθείας σε σκοτεινά δρομάκια. Αυτός ο τοπογραφικός συνδυασμός διαμορφώνει το πλέον «ιδανικό» και επικίνδυνο υπόβαθρο για τη μεταφορά της χρήσης στο σκοτάδι και τη δημιουργία μιας νέας, ανεξέλεγκτης «πιάτσας». Μπροστά σε αυτόν τον ορατό κίνδυνο ραγδαίας υποβάθμισης και γκετοποίησης, οι κάτοικοι της Αγίας Τριάδας, της παλαιότερης και ιστορικότερης συνοικίας

του Ηρακλείου, αντιδρούν πλέον μαζικά, ενώνοντας τις φωνές τους με τους ιατρούς και τους επαγγελματίες της περιοχής, διεκδικώντας το αυτονόητο: την προστασία της γειτονιάς τους και την ορθολογική, επιστημονικά τεκμηριωμένη χωροθέτηση της δομής.

Ωστόσο, οι έντονες και απολύτως τεκμηριωμένες αντιδράσεις των ιατρών και των επαγγελματιών της περιοχής, οι οποίοι μέσω εξώδικης διαμαρτυρίας έχουν καταδείξει την ασυμβατότητα της χρήσης με τον κανονισμό της πολυκατοικίας, έλαβαν ήδη επίσημη θεσμική διάσταση. Η Διεύθυνση Πολεοδομίας του Δήμου Ηρακλείου, διαπιστώνοντας τα κωλύματα, προχώρησε με το υπ' αριθμ. πρωτ. 102380/09-10-2026 έγγραφό της προς το Α' Αστυνομικό Τμήμα Ηρακλείου σε εντολή άμεσης προσωρινής διακοπής των οικοδομικών εργασιών εσωτερικών διαρρυθμίσεων που πραγματοποιούνταν στο ακίνητο. Καθίσταται σαφές ότι η συνεχιζόμενη προσπάθεια εγκατάστασης της δομής στον συγκεκριμένο χώρο όχι μόνο πάσχει από επιστημονική, χωροταξική και κοινωνική νομιμοποίηση, αλλά προσκρούει πλέον και σε ευθείες πολεοδομικές απαγορεύσεις.

Με βάση τα παραπάνω, και επειδή η αναγκαία υποστήριξη των ατόμων με εξάρτηση οφείλει να πραγματοποιείται σε χώρους κατάλληλους, που δεν ακυρώνουν τη λειτουργία της πόλης,

Ερωτώνται οι κύριοι Υπουργοί:

Πρώτον, με ποια αιτιολογία εγκρίθηκε από τις αρμόδιες επιτροπές αξιολόγησης του ΕΟΠΑΕ η μίσθωση του συγκεκριμένου ακινήτου, το οποίο αντικειμενικά παραβιάζει τόσο τις ρητές προϋποθέσεις της ίδιας της διακήρυξης περί απουσίας εμπορικής κίνησης όσο και τις διεθνείς κατευθυντήριες γραμμές;

Δεύτερον, προτίθεται το Υπουργείο Υγείας να παρέμβει άμεσα, επανεξετάζοντας και ακυρώνοντας τη συγκεκριμένη χωροθέτηση, δίνοντας ταυτόχρονα εντολή για επιλογή ενός νέου, κατάλληλου ακινήτου στο Ηράκλειο, το οποίο θα προσφέρει πραγματική λειτουργική αυτονομία και θα διαθέτει προαύλιο χώρο, προστατεύοντας τους ωφελούμενους και εξασφαλίζοντας την αρμονική συνύπαρξη με τους γείτονες;

Τρίτον, σε ποιες περαιτέρω ενέργειες ελέγχου νομιμότητας προτίθενται να προβούν τα Υπουργεία Εσωτερικών και Περιβάλλοντος, προκειμένου να διασφαλιστεί η συμμόρφωση της Διοίκησης με τις πολεοδομικές διατάξεις, τον κανονισμό του κτιρίου και την ήδη επιβληθείσα απόφαση διακοπής εργασιών από την Πολεοδομία Ηρακλείου;

Ο Ερωτών Βουλευτής

Φραγκίσκος Παρασύρης